
Vanhusneuvoston kokous

Aika: Keskiviikko 29.5.2024 klo 12.30–15

Paikka: Helsingin kaupungintalo, kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä:

Valtuustoryhmien edustajat:

Auni-Marja Vilavaara (Vihr.) pj.
Päivi Riihilahti-Syvänen (Kok.), etäyhteys
Vesa Paavonen (SDP)
Jussi Silvonen (Vas.)
Reetta Angelvo-Riipinen(PS)

Järjestöjen edustajat:

Olli Salin Eläkeläiset ry., Helsingin aluejärjestö, vpj., etäyhteys
Pirjo-Liisa Kangasniemi Helsingin kansallinen senioripiiri
Erik Wallin Samrådet i SPF Helsingfors
Lahja Sjöblom Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri
Liisa Hanganmäki Helsingin Kunnalliset eläkeläiset
Susanna Lehtovaara Jade-yhteisö
Marja Ruotsalainen Pääkaupunkiseudun omaishoitajat
Maarit Turu-Gromoff Helsingin Muistiyhdistys
Ulla Lumijärvi Helsingin seurakuntayhtymä
Pirkko Linderin varajäsen

Kaupungin pysyvät asiantuntijat

Soili Partanen Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Sari Tenni Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Pirjo Tujula Kaupunkiympäristön toimiala, etäyhteys, klo 12.30–14
Silva Siponkoski Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala
Tommi Sulander Kaupunginkanslia, etäyhteys

Muut kaupungin edustajat (kaupunginkanslia):

Marja Säikkä asiantuntija, vanhusneuvoston sihteeri
Päivi Kurikka asiantuntija, vammaisneuvoston sihteeri, etäyhteys
Sanna Simola kaupunginkanslia

Vierailijat:

Laura Korpinen Perussuomalaisten valtuustoryhmä, kohta 5
Sakari Uutela Erytysuunnittelija, kaupunginkanslia, kohta 6

1 Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.30. Kokous nauhoitetaan ja tehdään tekstitalenne.

2 Osallistujien toteaminen

Todettiin osallistujat. Osa osallistujista on etäyhteydellä.

3 Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

4 Muistion tarkastaminen ja edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistioon ei ole tullut korjaustarpeita. Tässä kokouksessa tarkastajina Susanna Lehtovaara ja Vesa Paavonen.

5 Perussuomalaisten valtuustoryhmän puheenjohtajan vierailu, Laura Korpinen klo 12.30–13

Laura Korpinen esitteli Perussuomalaisten näkemyksiä vanhuspolitiikasta Helsingissä. Perussuomalaisten kanta on, että vanhusten, vammaisten ja sairaiden palvelut ovat etusijalla. Hän kritisoi maahanmuuton kustannuksia ja vaikutuksia sote-palveluihin ja sosiaalityöhön. Korpinen puhui myös omaishoitajien asemasta. Valtuustoryhmän toiveena on, että sotepe-palveluissa keskityttäisiin palveluiden sisältöön rakentamiseen sijaan.

Vanhusneuvosto kysyi Korpisen näkemystä siihen, miksi tilapäishoitoa käytetään omaishoidossa vähän. Syynä voi olla viemisen vaikeus, vapaan jakaminen ja omaishoitajan haluttomuus luopua hoidettavastaan. Vanhusneuvosto toivoi maksuttomien terveyspalveluiden säilyttämistä ja palvelumaksujen alentamista sekä esitti toiveen ilman kesätyötä jääneiden nuorten ottamisesta kotihoitoon työpariksi. Korpinen totesi lääkäripulaan liittyen, että lääkäreiden työpäivä voisi olla nykyistä tehokkaampi. Vanhusneuvosto kysyi perussuomalaisten valtuustoryhmän kantaa Kamppiin rakenteilla olevaan terveys- ja hyvinvointikeskukseen sekä pienten terveysasemien lakkauttamiseen. Korpinen totesi, että siirtyminen isoihin yksiköihin ei välttämättä tuo säästöjä. Vanhusneuvosto kysyi Perussuomalaisten valtuustoryhmän ratkaisuehdotusta korkeisiin sote-kustannuksiin, joiden taustalla Korpinen sanoi olevan maahanmuuttoon liittyvien syiden. Perussuomalaisten ratkaisuehdotuksena on maahanmuuton vähentäminen.

Valtuustoryhmä ei ole ottanut kantaa vanhusneuvoston läsnäolo- ja puheoikeuteen lautakuntien kokouksissa.

6 Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025 arviointi ja uuden strategian valmistelu Erityissuunnittelija Sakari Uutela klo 13–13.30

Sakari Uutela esitteli kaupunkistrategian arviointia ja uuden strategian tietopohjan valmistelua. Esitys on liitteenä. Nyt käynnissä on nykyisen strategian arviointi, ja työntekijät valmistelevat tietopohjan tulevaa strategiavalmistelua ja päätöksentekoa varten. Viranhaltijat eivät valmistele strategiaa vaan kokoavat tietopohjaa. Tietoa löytyy osoitteesta <https://toimintaymparisto.hel.fi/fi>. Vanhusneuvosto voi osallistua tietopohjan käsittelyyn keväällä 2025. Vanhusneuvoston järjestöjäsenet voivat osallistua hyte-neuvotteluihin tammi-helmikuussa 2025 ja vanhusneuvoston luottamushenkilöjäsenet voivat osallistua poliittiseen valmisteluun valtuustoryhmissä.

Vanhusneuvosto kysyi, mikä on ikääntyneiden näkyvyys strategisessa segregatiopuheessa sekä tietopohjassa. Ikääntyneet näkyvät strategisissa tavoitteissa liikkumisen näkökulmasta. Ikääntyneiden osuus strategiassa ja segregatioaiheessa on huomattavasti pienempi kuin heidän väestöosuutensa, ja tähän tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Vanhusneuvosto kysyi esteettömyyden ja saavutettavuuden näkymisestä uudessa strategiassa. Esteettömyysmittaristo ja -linjaukset ovat olemassa, mutta erillisohjelmia ja suunnitelmia on paljon, ja niiden integrointia strategiaan voitaisiin parantaa.

Keskustelua käytiin myös julkisesta liikenteestä ja todettiin, että julkisen liikenteen kysymykset, kuten pysäkkivälit, kuuluvat kaupunkiympäristön toimialan ja operaattoreiden vastuulle. Kaupunkitasoiset esteettömyyslinjaukset kattavat julkisen liikenteen esteettömyyden, ja linjausten tiedonkulun parantaminen olisi hyödyllistä.

7 Toimijoiden ajankohtaiset kuulumiset, klo 13.30–14

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, Soili Partanen: Aiemmin käytyyn keskusteluun liittyen kerrottiin, että sotepe-toimialalle on palkattu kesänuoria.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, Sari Tenni: Työväenopiston kurssit julkaistaan ensi maanantaina, ja ilmoittautuminen syksyn kursseille alkaa elokuussa. Saatavilla paperinen opas ja ilmoittautua voi toimistossa tai puhelimitse. Vieraskielisiä ikääntyneitä tavoitettu hyvin yhteistyössä Jaden kanssa. Työväenopiston toiminta laajenee Kinaporin alueelle, jonne tulee keramiikkakursseja senioreille. Yli 60-vuotiaiden opiskelijoiden määrä ei ole palannut koronavuosia edeltäneelle tasolle. Tämä herättää haasteen ikäihmisten aktivoimiseksi osallistumaan kursseille. Työväenopisto pyytää vanhusneuvoston apua tässä.

Kaupunkiympäristön toimiala, Pirjo Tujula: Mannerheimintien ja muiden suurten liikennehankkeiden vaikutukset kaikkien liikkumiseen ovat ajankohtaisia. Kaisa-tunnelin avautuminen toukokuun alusta on sujunut ilman palautetta, mikä viittaa siihen, että käyttäjät ovat tyytyväisiä. Erityistä huomiota on kiinnitetty näkövammaisten opastukseen. Rautatieaseman metroasema sulkeutuu ensi maanantaina 3.6. noin kolmeksi kuukaudeksi. Kampista ei pääse metrolla eteenpäin, ja idästä tullessa Helsingin yliopisto on viimeinen asema, jonka jälkeen matkaa tulee jatkaa raitiovaunulla. Kampin THK:n ympäristön katusuunnitelmia esiteltiin vanhusneuvostolle tänään.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Silva Siponkoski: Kesän saapumisen myötä ulkokuntosaliohjausten aikataulut on julkaistu. Senioreita kannustetaan osallistumaan.

Kaupunginkanslia, Tommi Sulander: Ajankohtaisena ollut strategiavalmistelu ja siihen liittyvien erilaisien skenaarioiden laatiminen. Suunnittelussa ei ole keskitytty suoraan ikääntyneiden tilanteeseen, vaan yleisesti alhaisen sosioekonomisen aseman ihmisiin ja mahdolliseen osaajapulaan mm. sosiaali- ja terveysalalla sekä kasvatus- ja koulutuslalla. Huonossa skenaariossa tämä voisi vaikuttaa negatiivisesti heihin, jotka ovat julkisen palvelun varassa.

Helsingin Seurakuntayhtymä, Ulla Lumijärvi: Varustamo-toiminnassa käy paljon ikääntyneitä lounaalla ja kohtaamassa toisiaan. Seurakuntien kesäohjelmissa huomioitu myös ikääntyneitä. Suurin osa toiminnasta on ilmaista.

Helsingin Muistiyhdistys, Maarit Turu-Gromoff: Toimintaa laajennettu ja laajennetaan uusiin toimipisteisiin. Myös Varustamo-toiminnassa on oltu mukana. Tarjolla on vertaistoimintaa, ryhmiä ja päivätoimintaa.

Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat, Marja Ruotsalainen otti esille järjestöihin kohdistuvat avustustoiminnan leikkaukset, jotka huolestuttavat järjestötoimijoita. Keskusteluissa nousee esiin huoli omaishoitajuuden palveluiden nykytilasta ja tulevaisuudesta, ja paikallisyhdistyksiä hirtittävät ensi vuoden mahdolliset leikkaukset. Helsingin tietovuoto on herättänyt huolta yhdistyksessä, koska jäsenistön henkilötietoja ovat olleet käytössä tarjottavissa palveluissa.

Jade-yhteisö, Susanna Lehtovaara: Hallituksen leikkauspolitiikka vaikuttaa erityisesti pientuloisten taloudelliseen tilanteeseen ja julkisen liikenteen korkeat hinnat rajoittavat ihmisten liikkumista. Harkinnanvaraista toimeentulotuen myöntämistä on kiristetty, mikä on johtanut siihen, että ryhmistä on hävinnyt ihmisiä. Yhdistys valmistelee lausuntoa monikulttuurisen vanhustyön verkoston kanssa. Ihmiset ovat innokkaita osallistumaan ryhmätoimintaan, ja uusia jäseniä tulee esimerkiksi sosiaalitoimen kautta. Yhdistyksellä on aktiivista kesätoimintaa, jonka kautta tavoitetaan ihmisiä.

Kunnalliset eläkeläiset, Liisa Hangonmäki: Kevätkokous on pidetty. Pienituloisten eläkeläisten tilanne ollut esillä. Jäsenet nostavat esiin paljon kotihoitoon ja niiden tukipalveluihin liittyviä asioita. Sovittiin, että kotihoitoon ja tukipalveluihin liittyvää keskustelua käydään laajemmin omana asianaan.

Eläkkeensaajien keskusliitto, Lala Sjöblom: Eläkeläisköyhyys on lisääntynyt ja monilla tarve vaihtaa pienempään asuntoon. Terveysasemien palvelut ja sairaalamaksut ovat olleet paljon esillä.

Samrådet i SPF i Helsingfors, Erik Wallin: Yhdistyksellä on tulossa ohjelmaa Helsinki-päivänä. Lisäksi syksyllä on tulossa seminaari aivoihin liittyvistä aiheista.

Kansallinen senioripiiri, Pirjo-Liisa Kangasniemi: EU-vaalit näkyvät toiminnassa ja Kansallisella senioripiirillä on yhteistyötä myös EU-tasolla ja valtakunnallisesti, sekä muiden yhdistysten kanssa. Jäsenistölle on seminaari EU-asioista. Valtakunnallisesti nousee esiin hyvinvointialueiden asiat.

Eläkeläiset ry, Olli Salin: Edustajakokous ollut ja uudet edustajat on valittu kolmeksi vuodeksi. Aluejärjestö tehnyt matkan Porvooseen. Kesällä on liikuntatoimintaa. Eläkeläisköyhyyttä käsitellään tilaisuuksissa. Toiveena, että vanhusneuvosto käsitelisi ensi vuoden talousarvioesitystä, jotta terveyskeskusmaksuja ei perittäisi.

Tauko klo 14.05–14.15

8 Vanhuspalveluiden arviointi, vanhusneuvoston näkökulmat klo 14.10–14.50

Vanhusneuvosto jatkoi edellisessä kokouksessa aloitettua vanhuspalveluiden arviointia. Vanhusneuvoston kommentteja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään esittelyyn on kerätty vanhusneuvoston kokouksessa 24.4., työvaliokunnan kokouksessa 15.5. sekä Forms-lomakkeella. Kokouksessa käytiin läpi koonti tulleista kommentteista ja työstettiin niitä. Sihteeri tiivistää ja muotoilee kommentteja. Työskentely jatkuu sähköpostitse.

9 Muut asiat:

- a. Lausunto ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta: Lausuntopyyntö ja materiaali on välitetty sähköpostitse. Lisääntä on pyydetty, kommentointi on nyt käynnissä.
- b. Helsingin tarkastuslautakunnan arviointikertomus on valmistunut ja luettavissa www.arviointikertomus.fi
- c. Yhteistyö Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa
Metropolia toivoo vanhusneuvostoa yhteistyökumppaniksi ikääntyneiden ryhmätoimintaa, elämäntarinoita ja kulttuurisia oikeuksia kehittävään hankkeeseen
- d. Kampin terveys- ja hyvinvointikeskuksen suunnittelusta järjestetty kuuleminen 29.5. ennen vanhusneuvoston kokousta. Tilaisuudessa on keskusteltu erityisesti pysäköinnistä ja saattoliikenteestä. Vanhusneuvoston kanta on, että bussipysäkki toimii huonosti saattoliikenteen paikkana, sillä muistisairasta ei voi vain jättää kyydistä ja apuvälineiden kanssa kyydistä nouseminen on hidasta. Huhtikuussa on kerätty kommentteja.

VANHUSNEUVOSTO

teja osallisilta, mutta vanhusneuvostoa ei ole katsottu tässä osalliseksi. Ainoa mahdollisuus kommentoida on tehdä muistutus, kun liikennesuunnitelma tulee syksyllä nähtäväksi. Vanhusneuvosto kiittää sille järjestetystä kuulemistilaisuudesta.

- e. Auni-Marja on ollut kertomassa vanhusneuvoston toiminnasta Kinaporin vapaaehtois-toiminnan kevätseminaarissa. Monilla ei ole vanhusneuvostosta tietoa.

10 Tiedotusasiat:

- a. **Vanhusneuvoston ja Helsingin Eläkeläisjärjestöt HEJ ry:n tapaaminen 3.6.**
Lala ja Auni-Marja osallistuvat.

b. **Syksyn kokouspäivät**

Työvaliokunta: 21.8., 18.9., 23.10. 20.11. klo 12.30–15 Kokoustila Metro

Vanhusneuvosto: 4.9., 2.10., 6.11., 4.12. klo 12.30–15 Kaupunginhallituksen sali

Muita tiedossa olevia päivämääriä: Hyvä ikä -messut 2.–3.10., Vanhusneuvostopäivä 30.10.2024,

Aivoterveysmessut 7.11.2024.

11 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00 ja toivotti kaikille hyvää kesää.

Auni-Marja Vilavaara

Marja Säikkä

puheenjohtaja

sihteeri

Muistion tarkistivat:

Susanna Lehtovaara

Vesa Paavonen

Liitteet:

- Kaupunkistrategian 2021–2025 arviointi ja uuden strategian valmistelu
- Luonnos Vanhusneuvoston kommentit vanhuspalveluiden arviointiin